

Õppejõudude arv on juba mõnda aega püsinud stabiilne: professorite, erak. prof. ja prof. k. t. arv kõigub 70 ümber, dotsentide arv on viimaste 5 a. jooksul kasvanud 19-lt 26-le, ent seda peamiselt dots. k. t. arvel, keda 5 a. tagasi oli 5, praegu aga mitte ühtegi. Eradotsentide arv on 5 a. jooksul kasvanud 34-lt 42-le ja erak. abiõppejõudude ning õppeülesandetäitjate arv 30-lt 38-le. Nn. ülemääraste õppejõudude (eradots. ja õppeülesandetäitjate) juurdekasv on ühtlasi viinud alla selle liigi töötingimused: väga paljud neist peavad leppima 2—3 õppeülesandetunniga ja sellele vastavalt siis ka 45—75 kr. kuutasuga. Sama majanduslik kitsikus andis end tunda ka mitmel muul ülikooli-elu alal, näit. tarviliku uue kirjanduse hankimises, milleks puudusid kohati otse minimaalsedki võimalused.

3. Koolide siseelu.

Koolide siseellu tõi suurema muudatuse õppejõudude teenistusseaduse muutmine riigivanema dekreediga. See oli tingitud osalt maaomavalitsuste reformist, osalt soovist tuua rohkem liikumisvabadust ja keskendust õpetajate ametisse määramisel ja kinnitamisel. Senise õppejõudude teenistusseaduse põhimõtteks oli tagada õpetajaile võimalikult suurt sõltumatust ametivõimudest ja kindlust, et neil ei tarvitseks olla alati hirmul oma koha pärast. Tõsi küll, et see muutus sageli kilbiks nõrkadele ja saamatuile õpetajaile, kellest peaaegu ükski jõud ei saanud lahti, kuid teiselt poolt oli see ka heale õpetajale, eriti maaõpetajale, suureks toeks isiklikkude ja kildkondlikkude intriigide vastu. Nüüd oleneb täiesti HSM-st, kui suurel määral ja kui õnneliku käega ta asub kasustama temale jäetud vabadust. Uue korra järgi HSM võib kohale valitud algkooli õppejõu ametisse kinnitada (varem ta ainult registreeris) või ka kinnitamata jätta, kui kandidaat „ei ole kohane õppe- või kasvatustöö huvide seisukohalt“. Kinnitamatajätmise korral võib HSM